

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 556/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen yksityisten pysäköinninvalvontayritysten sääntelystä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Suna Kymäläisen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 556/2018 vp:

Aikooko hallitus varmistaa, että yksityinen pysäköinninvalvonta saatetaan lain sääntelyn piiriin,

miten hallitus aikoo huolehtia, että yksityisten pysäköinninvalvontayritysten toimintakäytäntöjä yhdenmukaistetaan ja

aikooko hallitus puuttua puutteisiin yritysten tavassa tiedottaa pysäköintioikeusehdoista?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Yksityisestä pysäköinninvalvonnasta ei ole tällä hetkellä erityislainsäädäntöä. Korkein oikeus on katsonut pysäköinnin riittävin opastetauluin varustetulle yksityiselle alueelle perustavan yksityisoikeudellisen sopimuksen, jonka perusteella opastetaulussa ilmoitettujen ehtojen vastaisesti pysäköinty voidaan velvoittaa suorittamaan valvontamaksu (KKO 2010:23).

Ennakkopäätöksen mukaan yksityinen pysäköinninvalvonta on sallittua ja pysäköintivirheestä asetettu valvontamaksu on tietyin edellytyksin maksettava. Pysäköimistä koskevista kielloista ja rajoituksista yksityisellä alueella on ilmoitettu kilvillä. Kun ajoneuvo on tullut yksityiselle alueelle, on katsottu syntyneen kuljettajan käyttäytymiseen perustuva sopimus (nk. reaalisopimus), ja kuljettajan on katsottu alueelle saapuessaan hyväksyneen pysäköintiä koskevat ehdot.

Eduskunta hylkäsi maaliskuussa 2011 yksityistä pysäköinninvalvontaa koskevan lakiesityksen, joka perustui olennaisilta osiltaan edellä kuvatulle reaalisopimusmallille. Syynä hylkäämiselle oli ennen muuta perustuslakivaliokunnan asiasta antama lausunto (PeVL 57/2010 vp), jossa katsottiin, että lakiehdotuksessa tarkoitettu toiminta sisältää merkittävää julkisen vallan käyttämistä, joka voidaan perustuslain 124 §:n mukaan uskoa vain viranomaiselle ja ettei laki ollut säädettävissä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä ja se oli sen vuoksi hylättävä.

Eduskunnan hylättyä yksityistä pysäköinninvalvontaa koskeneen lakiehdotuksen haettiin korkeimman oikeuden ratkaisuun KKO 2010:23 purkua ilmeisen väärän lainsoveltamisen perus-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 556/2018 vp

teella. Korkein oikeus (KKO 2011:43) hylkäsi hakemuksen katsoen, ettei purkukynnys tapauksessa ylittynyt. Korkein oikeus totesi, että ratkaistava kysymys on ollut oikeudellisesti tulkinnanvarainen. Siten purkuperuste ”ilmeisen väärä lain soveltaminen” ei täyttnyt.

Hallituksen esitys pysäköinninvalvonnassa avustamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 79/2012 vp) annettiin eduskunnalle 6.9.2012. Esityksessä ehdotettiin, että yksityisten toiminta pysäköinninvalvonnassa rajattaisiin viranomaisiin avustavaksi ja että toiminnasta tulisi luvanvaraista.

Esityksestä antamassaan lausunnossa perustuslakivaliokunta päätyi siihen, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Valiokunta totesi, että julkisen hallinto-tehtävän hoitaminen ei kuulu sopimusvapauden piiriin, koska julkinen hallintotehtävä voidaan perustuslain 124 §:n mukaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla. Muu kuin viranomainen ei voi ryhtyä omasta aloitteestaan hoitamaan tällaista tehtävää sopimuksen perusteella. Valiokunta katsoi, että hallituksen esityksellä ei siten puututa sopimusvapauteen. (PeVL 23/2013 vp)

Edelleen perustuslakivaliokunta korosti, että kiinteistön omistajalla ja haltijalla on lähtökohtaisesti oikeus määrätä omistamansa tai hallitsemansa alueen käytöstä, mukaan lukien pysäköinti. Hän voi sopia pysäköinnin ehdoista ja perittävästä korvauksesta, ja tällaiseen yksityisoikeudelliseen sopimukseen voidaan sisällyttää myös sopimusrikkomuksesta aiheutuvia seuraamuksia koskevia sopimusehtoja. (PeVL 23/2013 vp)

Kuten kysymyksessä on selostettu, kyseistä lakiehdotusta HE 79/2012 vp ei ehditty käsitellä loppuun eduskunnassa vaalikauden 2011–2014 aikana ja ehdotus raukesi vaalikauden päättyessä. Oikeusministeriössä on tehty arviointia yksityistä pysäköinninvalvontaa koskevasta sääntelystä, mutta toistaiseksi oikeusministeriössä ei ole tällä hetkellä valmisteilla yksityistä pysäköinninvalvontaa koskevaa lainsäädäntöä.

Yksityinen pysäköinninvalvonta perustuu pitkälti oikeuskäytäntöön. Yksityisen pysäköinninvalvonnan harjoittamista varten ei ole toimilupajärjestelmää tai muuta vastaavaa erityistä viranomaisvalvontaa.

Yksityistä pysäköinninvalvontaa koskevaa toimintaa valvovat kuluttajaviranomaiset (kuluttajasiames ja aluehallintovirastot). Kuluttajaneuvonta antaa riitatilanteissa opastusta. Lisäksi kuluttajariitalautakunta antaa ratkaisusuosituksia kuluttajariita-asioissa. Edellytyksenä on, että kysymys on kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisestä oikeussuhteesta.

Muun muassa yksityisen pysäköinninvalvonnan toimintakäytännöt ja tapa tiedottaa sopimusehdoista voivat tulla arvioitaviksi valvonnan lisäksi myös oikeuskäytännössä ja kuluttajariitalautakunnan ratkaisukäytännössä. Pysäköinninvalvontaa harjoittava yritys voi saattaa vaatimaansa valvontamaksua koskevan asian yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi ja vaatia siellä asianomaisen henkilön velvoittamista valvontamaksun suorittamiseen. Yksityistä pysäköinninvalvontaa koskevaa ja osaltaan toimintaa ohjaavaa oikeuskäytäntöä on mainitun ennakkoratkaisun jälkeen syntynyt myös hovi- ja käräjäoikeuksissa. Tapauksissa reaaliosopimuksen on katsottu syntyneen ennakkoratkaisussa kuvatulla tavalla, jolloin on syntynyt velvollisuus maksaa valvontamaksu. Tuomioistuimissa on käsitelty sopimuksen syntymisen lisäksi myös esimerkiksi valvontamaksujen koh-tuullisia perintäkuluja. Kuluttajariitalautakunta on antanut useita yksityistä pysäköinninvalvontaa

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 556/2018 vp

koskevia ratkaisusuosituksia. Nämä ovat koskeneet esimerkiksi tilanteita, joissa kuluttaja oli tehnyt maksutilanteessa sellaisen vähäisen virheen, minkä johdosta valvontamaksuja pidettiin kohtuuttomina.

Helsingissä 1.2.2019

oikeusministeri Antti Häkkänen